

DRAMA JAKO LITERÁRNÍ DÍLO I (od PS 2015 - nová struktura kurzu)

1. 8. 10.

Drama jako literární a divadelní žánr (vztah dramatu a literatury)

Dramatický text jako struktura (hlavní a vedlejší text dramatu, jeho funkce a historické proměny, scénická poznámka z historického hlediska)

Četba:

M. Lukeš: *Umění dramatu*. Praha: Melantrich, 1987.

M. Procházka: *Znaky dramatu a divadla*. Praha: Panorama, 1988.

2.-3. 15. 10. a 22. 10.

Řeč v dramatu (dialog a monolog, jazyk a jeho funkce v dramatu, sociolekt/dialekt, verš) + promluva, replika; kontext; významové sjednocení dialogu, mimojazyková situace...

Proměny dramatické postavy (postava jako typ a charakter, proměny pojetí charakteru, transformace typizovaných postav)

Fabule a syžet

Čas a prostor v dramatu (specifičnost práce s časem a prostorem v dramatu, časové vrstvy dramatu, chronotop dramatu a jeho proměny)

Situace

Četba:

J. Mukařovský: Dialog a monolog. *Listy filologické*, 1940, roč. 67., č. 3–4, s. 139–160.

M. Lukeš: *Umění dramatu*. Praha: Melantrich, 1987.

4. 29. 10.

SEMINÁŘ - ANALÝZA DRAMATU

Četba: 2 texty realistické dramatiky

G. Preissová: *Její pastorkyňa*

H. Ibsen: *Nora*

5.-7. 12. 11., 19. 11., 26. 11.

Úvod do teorie verše; základní pojmy poetiky (tropy: metafora, metonymie, synekdocha...); stavba antického dramatu

Četba:

Aristotelés: *Poetika*. Praha: Orbis, 1964.

Poetika uzavřeného dramatu (stavba děje, pojetí hrdiny, Aristotelova *Poetika*, tři jednoty, Freytag...)

Poetika otevřeného dramatu (lyrické, epické tendence v dramatu, subjektivizace dramatu, autorský subjekt v dramatu)

Deskriptivní a normativní poetika – historické poetiky, manifesty, jejich proměny (např. Aristoteles, Lope de Vega, Boileau, Schiller, Lessing, Freytag, Wagner, Craig, Brecht, Artaud atp.) - vztah manifestů a konkrétní divadelní praxe

8. 3. 12.
SEMINÁŘ - ANALÝZA DRAMATU

Četba: Sofokles: *Král Oidipus*
Euripides: *Médeia*

9. 10. 12.
SEMINÁŘ - ANALÝZA DRAMATU; Libreto a libretizace

Četba: W. Shakespeare: *Othello*
G. Verdi - A. Boito: *Otello*

10. 17. 12.
SEMINÁŘ - ANALÝZA DRAMATU

Četba:
P. Corneille: *Cid*
J. Racine: *Faidra*

POŽADAVKY KE ZKOUŠCE:

- ZNALOST ČETBY KE ZKOUŠCE
- ZNALOST ZÁKLADNÍCH POJMŮ Z TEORIE DRAMATU A TEORIE LITERATURY (VIZ SEZNAM)
- DŮKLADNÁ ZNALOST NEJMÉNĚ 25 DRAMAT ZE SEZNAMU TEXTŮ KE KURZU

ČETBA KE ZKOUŠCE:

Z. Hořínek: *Drama, divadlo, divák*. Brno: JAMU, 2012.

R. Ibrahim a kol.: *Úvod do teorie verše*. Praha: Akropolis, 2013.

M. Lukeš: *Umění dramatu*. Praha: Melantrich, 1987.

M. Procházka: *Znaky dramatu a divadla*. Praha: Panorama, 1988.

J. Mukařovský: Dialog a monolog. *Listy filologické*, 1940, roč. 67., č. 3–4, s. 139–160.

J. Veltruský: *Drama jako básnické dílo*. Brno: Host, 1999.

DALŠÍ DOPORUČENÁ ČETBA:

M. Carlson: *Dejiny divadelných teórií*. Bratislava: Divadelný ústav, 2006.

Tematické okruhy ke státní bc. zkoušce, kterých se dotýká problematika probíraná v kurzu (dle nových státnicových otázek)

Divadlo jako komunikace

(ostenze – specifika komunikace na divadle – divadlo z hlediska teorie modelování)

Otakar Zich a jeho Estetika dramatického umění

(základní pojmy, dnešní výklad Estetiky...)

Dramatický text jako struktura

(hlavní a vedlejší text dramatu, jeho funkce a historické proměny, scénická poznámka z historického hlediska)

Proměny dramatické postavy

(postava jako typ a charakter, proměny pojetí charakteru, transformance typizovaných postav)

Čas a prostor v dramatu

(specifičnost práce s časem a prostorem v dramatu, časové vrstvy dramatu, chronotop dramatu a jeho proměny)

Řeč v dramatu

(dialog a monolog, jazyk a jeho funkce v dramatu, sociolekt/dialekt, verš)

Poetika uzavřeného dramatu

(stavba děje, pojetí hrdiny, Aristotelova Poetika, tři jednoty, Freytag...)

Poetika otevřeného dramatu

(lyrické, epické tendence v dramatu, subjektivizace dramatu, autorský subjekt v dramatu)

Divadelní druhy a jejich proměny

(verbální a nonverbální, atp.)

Proměny tragédie a komedie

(základní žánry divadla a jejich proměny...)

Text a inscenace

(různá pojetí postavení dramatického textu v inscenaci, typy textů v různých typech divadla)

Zichova Estetika dramatického umění a strukturalní pojetí divadla

Základní východiska Zichovy estetiky, klíčové pojmy (dramatický a divadelní prostor, dramatická osoba a herecká postava atp.), strukturalní pojetí divadla

Drama a inscenace

Vztah textu v rámci inscenace (Zich, Veltruský, Procházka)– různé podoby textu (drama, scénář, libreto

Drama jako text

Prvky dramatu a jejich proměny (hlavní a vedlejší text, postava jako typ a charakter, čas, prostor, dialog a monolog)

Stavba a typy dramatu

Drama epické, lyrické, dramatické – aristotelské (uzavřené, tektonické) drama - nearistotelské (otevřené, atektonické) drama

poetiky dramatu a divadla

Deskriptivní a normativní poetika – Historické poetiky, manifesty, jejich proměny (např. Aristoteles, Lope de Vega, Boileau, Schiller, Lessing, Freytag, Wagner, Craig, Brecht, Artaud atp.) - vztah manifestů a konkrétní divadelní praxe

Divadelní druhy a žánry

Verbální x neverbální - hudební, pohybové - druhy, žánry (činohra, kabaret, drama, tragédie, komedie aj.)